ВҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ЯНВАРЬ
27
суббота
1940 он
№ 21 (3022)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

ЛЕНИНИЗМ МҮНХЭ

Агууехэ гени—Владимир Ильич Ленинэй зүрхэнэй сохидолой зогсоhон үдэрhөө хойшо 16 жэл үнгэрэбэ. Тэрээнэй нэрэ ба хэрэгүүдэнь мүнхэдөө амиды байха.

Революционно оюун ухаанай ба ажал ябуулгын титан, Ленин болбол хүнтүрэлтэниие эксплоатаци ба боголшолгоhоонь мулталжа, сүлөөтэ творческо ажалай, баясхаланга ба золто ажабайдалай миртэ оруулаха ёhотойдо мэдэрэгдэhэн, хүдэлмэришэн ангиин илагдашагүй шэн зориг ба бааларшалгые, историческа үнэниие ба гүнзэгы сэсэмэргэниие, айхабтар хүсэшэтэлые ба гайхамшаг оролдолгые өөртөө суглуулан нэгэдхэhэн байна.

Ленин болбол марксистскэ hургаалай толором гэрэлые орон доторoo, агуухэ арадай революцеэр дээрэ үргэhэн ба тэрээниие бүхы дэлхэйн ажалшадта унтарашагүй маяк болгоhон байна. Ленин болоо бодото творческо марксизмын илагдашагүй туг доро тэмэсэгшэ, шэнэ типын партиие, большевигүүдэй партиие байгуулhан ба хүгжөөжүүлэhэн байна.

Буржуазна обществын ажабайлгые карта дээрэ табиhан, туйлай ехэ историческа байлдаануудай эпоходо, Ленин болбол Маркс—Энгельсэй агууехэ, илагдашагүй hургаалые гигантскаар баяжуулаhан байна. Владимир Ильич болбол, реакционно капитализмын тон гүнзэгы ба эбсэрэшэгүй зүрисэлдөөнүүдые өөрхэнь хүргэтэр уулаhан элирүүлhэн ба социализмые бэелүүлхэ замуудай тодо научна эрдэмээр пролетариадые зэбсэглэhэн байна. Марксизмын дайсадта ба предательнуудта эсэргүү тэмэсэл соо байгуулагдаhан, нэгэ оронда социализмын илалта тухай мүнхэ hургаал хадаа историдохи агуухэ революциин—социалистическэ революциин ябуулгада хүтэлбэри болоо.

Ленинэй хүтэлбэрёөр манай ороной ажалшад болбол капитализмын гэнжые хүнтүрэлтэнэй историдо эгээн түрүүн бутасохёо, революциин дайсадые илаа, дэлхэйн бүмбэрсэгэй зургаанай нэгэ хуби дээрэ—буржуазида эсэргүү ба буржуазигүй—шэнэ байдалые байгуулажа эхилээ hэн.

Хүдэлмэришэн анги ба ажалша хүнтүрэлтэнэй мүнхэ байдагтал, мүн тэдээндэ өөрынгөө ухаан бодолой ба дуразоригой агууехэ хүсые, өөрын өө бүхы гайхамшаг ажабайдалые сүм үгэhэн, Ленин мүнхэ. Ленин мүнхэ, тэрэшэлэн, социализмын хэрэг, СССР-тэ ба бүхы дэлхэй дээрэ коммунизмын хүсэд илаха хэрэг—Ленинэй бүхы тэмэсэлэй ба ажал-ябуулгын зорилго ба удхань баhал мүнхэ.

Ленинэй хэрэгүүдэй агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ — нүхэр Сталинай хүтэлбэрёөр туйлагдаhан, СССР-тэ социализмын бүхэ дэлхэйн историческа торжестводо Ленин амиды байна. Богонихон сагай болзор соо, хэдэ заяанай гээгдэлые бэеhээ хуулан хаяhан ба хүсэнтү эс социалистическэ держава болоhон, манай ехэ ороной гайхамшагаар шэнэдхэгдэн хубилалгада Ленин амиды байна. Советскэ арадай зол хэрэг болоhон, социалистическэ ажабайдалдань Ленин амиды байна. Станогуудта ба шахтнуудахи заводууд дээрэхи ба научна лабораторинуудахи мирнэ творческо ажалай арена дээрэ ба сагаанфиннүүдтэй байлдаануудай поле дээрэ, Арктикын мүнхэ дайдала ба Ферганын халуун наран доро ехэ оронойго алдар солын тулада советскэ патриодуудай хэhэн гайхамшагта хэрэгүүдтэ Ленин амиды байна.

Манай ехэ орониие илалтаhаа илалтада хүтэ эгшэ, гениальна сталинска хүтэлбэридэ Ленин амиды байна.

СТАЛИН—энэ хадаа ЛЕНИН мүнөөдэр! Нүхэр Сталин болбол ленинскэ захяануудые хэдэн миллион хүнүүдтэ түрэл ба ойрын хэрэг болгоо. Ленинскэ захяанууд хадаа советскэ арадай социализмын түлөө эрэлхэг тэмэсэлэй программа болоо. Троцкистско-бухаринскэ ба бусад алибүхы изменнигүүд ба предательнуудай бузар муухай сагаанпэрдейскэ hэдэлгэнүүдые элирүүлэн бутасохижо, нүхэр Сталин болбол марксизм-ленинизмын сэбэр байдалые хамагаалаhан байна.

Ленинэй нүгшэхэдэ, нүхэр Сталин болбол ленинскэ захяануудые, нюдэнэй сэсэгы мэтээр, сахиха тангариг үгэhэн байна.

Ленинэй нүгшэхэдэ манай орон болбол империалистическэ ба гражданска дайнуудай олон жэлнүүдээр hүйдхэгдэhэн, hандаралhаа hаял гаража эхилжэ байгаа.

Манай ороние ажахын hандаралhаавь гаргажа, бадаралта hалбаралтын замда оруулаха хэрэгтэй байгаа. Ленинэй нэгэтэ бэшэ хэлэдэгэй ёhoop, социализмын гол үндэhэн база болохо ба газартаряалангые шэнэдхэн хубилгаха хүсэн болохо, хүсэтэ социалистическэ индустриие байгуулаха хэрэгтэй байгаа. Хүдэлмэришэн ангиин диктатурые туйлаhанай удаадахи, социализмын тон бэрхэ, тон хүшэр зорилгые—хэдэн миллион тоото жэжэ ба бүри жэжэхэн таряашадай ажахынуудые социализмын рельснүүд дээрэ гаргаха зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэй байгаа. Тон олонтоото эксплоататорска ангиие—кулагуудые ээмэл байлдаан соо бутасохихо хэрэгтэй байгаа.

Советскэ арадай ажалые хүсэнтүгэс түрүү техникээр зэбсэглэхэ, манай орониие дэлхэйн капиталистическэ рынокhээ экономическа зависимабэшэ болохо, одоогой түрүү индустриин бата база дээрэ манай ороной оборонын хүсэшадалые байгуулаха шухала байгаа.

Манай ехэ ороной шарайе богонихон сагай туршо соо танигдахаар бэшэ болтор хубилгаhан, эдэ гигантска хубилалтанууд хадаа сэсэн сталинска хүтэлбэриин ашаар, амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ.

Ленинскэ захяанууд бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдээ. Эдэнэр хадаа социалистическэ индустриин гайхамшаг барилгануудта ба hалбаран байгаа колхозно байгуулалтада; Улаан Армиин урган байгаа хүсэшадалда ба социалистическэ культурын гайхамшаг бадаралтада; большевистскэ партиин шэнэ гайхамшаг кадрнуудта ба Сталинска Конституциин алтан статьянууд соо харагдана.

Хоёрдохи империалистическэ дайнай галта хилэнүүдээр хубаагдаhан капиталистическэ мирые, эбсэшэгүй зүрилдөөнүүд химарган бутаргажа байна. Версальска системын дутуу зэмдэг детище—панска Польша хадаа бутаран унаа. Энээнэй үмэхи үжэнги байhые Ленин элирүүлэн хэлэдэг hэн. Ленинскэ захяануудта үнэн сэхэ, советскэ арад болбол Баруун Украина ба Баруун Белоруссиин 13 миллионно хүнзониие панска дараалтаhаа сүлөөлөөтиигээ. Маннергейм—Таннерай алууршан бандада эсэргүү тэмэсэлдэнь финскэ арадта туhалажа байна.

Марксизм—ленинизмын идейнүүд болбол бүхы хаалта кордонуудые нэбтэрэн гаража, хэдэн миллион зоной зүрхэнүүдтэ нэбтэрэн орожо, тэдэниие коммунизмын түлөө—хүнтүрэлтэнэй ерээгүйн золто байдалай түлөө тэмэсэхэ дүлэтэ дуразоригоор зориглуулана. Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай hургаал түгэс хүсэтэй, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа үнэн.

Ленинэй хэрэг СССР-тэ илаа, тэрэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ илаха!

(„Правдын" ТҮРҮҮ бэшэгhээ).

ЛЕНИНГРАДСКА ВОЕННЭ ОКРУГОЙ ШТАБАЙ ОПЕРАТИВНА МЭДЭЭ

Январиин 24-нэй үдэр, бүхы зүгүүдтэ, разведчигүүдые бэдэрэлгэнүүд болоhон ба пехотно частьнуудай багахан туладдаанууд болоhон байна.

Манай авиаци, разведывательнэ ниидэлгэнүүдые хэбэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэр А. В. Петряковые БМАССР-эй Газартаряалангай Арадай Комиссараар томилхо тухай

Нүхэр Алексей Васильевич Петряковые Бурят-Монгол АССР-эй Газартаряалангай Арадай Комиссар болгон томилхо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшые орлогшо И. ВОЛКОВ.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь О. ИНКЕЕВА.

Улан-Удэ 1940 оной январиин 17.

УКРАИНЫН БАРУУН ОБЛАСТЬНУУДhАА УССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ hУНГАЛТАНУУД

Киев, январиин 21. (ТАСС) Волынско, Дрогобычевскэ, Львовско, Ровенскэ, Станиславска, Тарнопольско областьнуудhаа УССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтанууд болбол УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указаар 1940 оной мартын 24-дэ томилогдоhон байна. hунгалтанууд болбол УССР-эй Конституцитай зохилдуулагдан, УССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтанууд тухай Положениин ёhoop, үнгэргэгдэхэ байна. УССР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгуулиин 80 округууд байгуулагдаба.

Советскэ Союз дотор

ОЛОН ХҮҮГЭДТЭЙ ЭХЭНҮҮДТЭ МИЛЛИАРД ТҮХЭРИГ

СССР-эй финансын Арадай Комиссариатай хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёhoop, олон хүүгэдтэй эхэнүүдтэ 1939 он соо 1 миллиард 104 миллион шахуу түхэриг тэдхэмжэ үгтэhэн байна. Олон хүүгэдтэй эхэнүүд 1938 ондо 922 миллион түхэригhөө дээшэ тэдхэмжые абаhан байгаа.

КУРОРТНУУДЫЕ hАЙЖАРУУЛГА

Манай ороной курортнуудта үнгэрhэн жэлдэ миллион шахуу хүнүүд эмшэлүүлhэн ба амарhан байгаа. Энэ жэлдэ үбэшэн хүнүүдые обслуживаниие hайжаруулха тухай олон хэмжээнүүдые хэрэглэхэ байна. СССР-эй Наркомздравай курортнуудай капитальна заhабарида 6500 мянган түхэриг гаргагдаха гэжэ хараалагдаба. Санаторинуудые hайжаруулгада харгы заhалгада 20 миллион шахуу түхэриг гаргагдана. Шэнэ гэрнүүд баригдаха; Евпаторида хүүгэдэй туберку ёзно санатори баригдана. Олонхи санаторинууд бүхэли жэлдээ хүдэлмэрилдэг болохонь.

СОВЕТСКЭ ШЭНЭ ОПЕРА

Станиславскиин нэрэмжэтэ, гүрэнэй оперна театр болбол Прокофьев композиторой «Бидэнэй ажалша арадай хүбүүн» гэжэ опера дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Оперын либреттэнь Катаевaар бэшэгдэhэн байна.

ЗАВОДОЙ КОМПОЗИТОРНУУД

ОГПУ-гэй нэрэмжэтэ ленинградска оптико-механическа заводой коллектив, өөрынгөө композиторнуудаар омогорходог; ВЛКСМ-эй 20 жэл тухай эрхим дуу дуулаhанай түлөө ниитэ город дой конкурс дээрэ вэгэдэхи hуури эзэлhэн, заводой механик Голешанов өөрынгөө танцовальна соитые hаяхан дүүргэбэ. Инженер Клестов хоёр прелюдиие ба «Ой соо голос» гэhэн романсые бэшэбэ.

МОСКВА—БЕРЛИН РЕЙСОВО НИИДЭЛГЭНҮҮД

Москва—Берлин гэжэ авиалинеэр агаарай регулярна харилсаан байгуулагдаба. Январиин 24-эй үглөөгүүр, германска самолет Берлинэ бусаба. Мүн энэ үдэр Москвада 2 самолет ерэhэн байна.

Советскэ засаг тогтоогдохоhоонь урда тээ, Белосток городой (БССР) текстильнэ фабриканууд дээгүүр 80—85 наhатай олон үбэгэд хүдэлмэрилжэ байгаа. Мүнөө тэдэнэр болбол Сталинска Конституциин 120-дохи статьягай ёhoop, материальна хангалта абаха эрхэтэй болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белосток городой № 7—9 фабрикануудай хуушан ткачууд—(зүүн гарhаа) 83 наhатай Ш. Г. Френкель—үйлэдбэри дээрэ 65 жэл хүдэлмэрилhэн; 76 наhатай Т. И. Миклавский—үйлэдбэри дээрэ 53 жэл соо хүдэлмэрилбэ. Мүнөө эдэ хоёр пенсидэ абтаа. (ТАСС-ын фото-клише).

Профсоюзна шэнэ санаторинууд ба амаралтын гэрнүүд

Энэ жэлдэ, профсоюзна санаторинуудай, амаралтын гэрнүүдэй сеть үргэдэбэ.

Сочидо, Мацестинскэ губида түрүү классна санатори байгуулагдажа байна. Эндэ, 75 hууритай 2 корпус, клуб, столово ба үбэшэнтэниие обслуживалхын тула хэдэн олон зданинууд байха. Санатори болбол энэ жэлдээ hүүлдэ хүдэлмэрилжэ эхилэхэ байна. Тэрээниие байгуулгада 7,5 миллион түхэриг томилогдобо.

Кисловодскодо, зүрхэнэй үбэшэнтэниие эмнэхэ санатори байгуулагдажа байна. 1940 ондо, 80 хүнэй байха корпусуудай нэгэн баригджа эхилхэнь.

Хэдэн олон шэнэ курортнууд олошорожо байна. Еврейскэ Автономно Областьдо, санатори байгуулагдана. Читын областиин, Дарасун курортдо, 250 койкотой санаториие барижа эхилбэ.

Энэ жэлдэ, шэнээр байгуулагдаhан арбаад шэнэ, амаралтын гэрнүүд хүдэлмэрилжэ эхилхэ байна.

hҮҮЛЭЙ МЭДЭЭНҮҮД

КИТАДАЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ ИЛАЛТА

Чунцын, январиин 24. (ТАСС). Хэбэй провинциин хойно, китад сэрэгүүд болбол үсэгэлдэр японцуудай добтолгые сохижо, контрдобтолгодо ороход үедээ, Суйчжоуhаа 40 километртэ, Гаочэные эзэлэhэн ба сухаригша японцуудые мүрдэhэн байгаа.

20 мянган японцууд хадаа 4 мянган хүнүүдээ алуулhан ба 7 мянган хүнүүдээ шархатуулаhан байна. Китадуудаар абтаhан трофейнүүдэй дунда, 6 хүндэ ба 20 полевой бүүнүүд, олон тоото винтовканууд ба пулемедууд бии.

АНГЛИИН ПРАВИТЕЛЬСТВОДА АМЕРИКАНСКА МЕМАРАНДУМ

Нью Йорк, январиин 24. США-гэй гүрэнэй департамент болбол, январиин 20-до английска посолдо үгтэhэн меморандумые толилбо. Департамент болбол, Гибралтарта американска суднануудые барижа, ашаануудые ба почтые булаан абана, заримдаа американска законуудые эбдэн, дайлалдагша оронойпорт Марсельдэ ашаагаа буулгахын тулада ошохые американска суднануудта дураахана гэжэ англичануудые гэмнэнэ.

(ТАСС).

Японско пароходууд англичануудаар баригдана

Токио, январиин 24 (ТАСС). Үсэгэлдэр, гадаада хэрэгүүдэй министр Арита болбол английска посол Крейгитэй уулзажа, беседа хэhэн байна. Арита болбол, японско территориальна уhануудта, „Асама Мару" гэжэ японско пароходые бариhан ба тэрээнhээ 21 немцүүд-пассажирые мэдээндээ абаhан английска военнэ корабльиин законно бэшэ ябуулганудта эсэргүү протест мэдүүлбэ. Тиихэ зуураа, өөрынгөө законно бэшэ ябуулгануудые зүб дээрэ тоолоhон Англиин нэгэ талата hанал бодолые Арита буруушааба. «Асахи» газедэй хэлэhэнэй ёhoop, хэрбээ дахяад энээндэл адали, болошогүй фактын тохёолдохо болоо hаавь, тэрэ болбол англо-японско харилсаануудта тон серьёзно хойшолонгуудые ушаруулжа болохо гэжэ Арита тэмдэглэhэн байна.

Домей цусин агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, мининдел Арита болбол „Асама Мару" пароходhоо абтаhан 21 немцүүдые бусааха гэhэн эрилтые январиин 21-дэ Англида хүргэгдэбэ гэжэ кабинедтэ мэдээсэhэн байна.

Токио, январиин 22. (ТАСС) Домей цусин агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, үсэгэлдэр, США-hаа Иокогамда ошожо ябаhан „Асама Мару" гэжэ Нойсхон далайда, японско территориальна уhануудта ябаhан японско пароход зогсоогдоhон ба английска крейсерээр нэгжэгдэhэн байна. Пароход дээрэ 51 немцүүд, тэдэнэй олонхинь худалдаашад ябаба. Англичанууд болбол 21 немцүүдые өөhэдынгөө Крейсергэ абаба.

Токио, январиин, 23 (ТАСС). Германска посольство болбол мэдүүлгэ толилоhон байна. Тэрэ мэдүүлгэ соонь „Асама Мару" гэжэ японско пароход дээрэ ябаха үедэө английска засагуудаар арестовалагдаhан германска гражданууд болбол военнэ албанда байгаагүй hэн гэжэ хэлэгдэнэ. Посольство хадаа японско засагууд болбол энэ ушарые мүрдэжэ, японско далайгамбралгада Англиин хамааралсаhантай ба Япониин нейтралитедые эбдэhэнтэнь дашарамгуулан, хэмжээнүүдые абаха гэжэ найдаhан байна.

Токио, январиин 22 (ТАСС) Үсэгэлдэр, гадаада хэрэгүүдэй министерство болбол „Асама Мару" гэжэ японско пароходой барилдаhанда эсэргүү протестые английска посолдо мэдүүлэбэ гэжэ гадаада хэрэгүүдэй министерствын информационно бюро мэдээсэнэ. Японско правительство болбол, Англиин иимэ ябуулгануудынь, Японидо эсэргүү дурагүйтэлгын акт болоно ба энэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанарые үгэнэ гэжэ тоолохо байhанаа мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Японско правительство болбол эдэ ябуулганудта хүсэд ба тодо ойлгуулхамжые эгээл богонихон болзор соо үгэхыень английска правительствоhоо эринэ ба баригдаhан нюурнуудые бусаан үгэхыень эрилтэ хэхэ эрхые өөртөө үлээнэ.

* * *

Нью-Йорк, январиин 24. Калифорни ба Гонолулын хоорондо, „Татсуга Тиремару" гэжэ японско пароход, английска военнэ корабляар баригдаба гэжэ мэдээсэнэ. Тухайлхада, англичанууд, тэрээн соо ябаhан 5 немцүүдые бэдэрэhэн байгаа. Уданшьегүй, пароход табигдаhан байна.

(ТАСС).

БАРУУН ЕВРОПОДОХИ ДАЙН

Париж, январиин 24. Үсэгэлдэр, фронт дээрэ онсо юушье болоогүй гэжэ мэдээсэгдэнэ. hүни, Лаутер мүрэн дээрэ, французска постнуудай нэгэнь, Германска отрядай атакые сохибо. (ТАСС).

Берлин, январиин 23. Германска патрульнууд ба ударна частьнууд болбол гүнзэгы саhанай оронон байбашье, боевой ябуулгаяа үргэлжэлүүлээ гэжэ информационно бюро мэдээсэнэ. Цирмазенсын зүүн урда, нэгэ патруль, противнигай линидэ нэбтэрэн орожо хэдэн артиллеристнуудые плендэ абаhан байна. Туладдаанда, 3 французууд алуулhан ба хэдэн хүн шархатаhан байна.

(ТАСС).

Берлин, январиин 24. Германска армиин Верховно командовани болбол хойто далайда «Эксмаус» гэжэ английска эсминец угыхэгдэбэ гэжэ мэдээсэнэ.

(ТАСС).

Уншалгын байшангай дэргэдэхи библиотека ямар байха ёhотойб

Манай социалистическэ селогой ажалша массын байдал улам культурна ба шанга шадалтай боложо байна. Энээнтэй хамта, тэдэнэй культурна эрилтэ хэмжээлэшэгүй ургаа. Эгээ энэ үедэ, социалистическэ деревниин үргэн массануудые хүмүүжүүлгэдэ библиотекын үүргэ ба удхашанарань тон ехэ ба харюусалгатай байна.

Хүдөөажахын артелиин сталинска уставай „Артелиин ба правлениин ябуулга" гэжэ IV бүлэг соо бэшэгдэнэ: „Артелиин членүүдэй культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ, газедүүдые, номуудые, радио, кино бии болгохо, клубууд, библиотекэнүүд ба уншалгын байшангуудые байгуулха..." Энэ болбол манай ороной социалистическэ хүдөөажахын бодото нюурые, илангаяа, парти ба правительствын политикые харуулhан книгэнүүдээр баян библиотекэнүүдые село бүхэндэ, колхоз бүхэндэ, уншалгын байшангууд бүхэндэ байгуулхын тухай тусхайта асуудалнуудые манай деревниин партийна, советскэ ба политгэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда табина.

Библиотека бүхэнэй бүхы баялигань хадаа социалистическэ культурын, промышленностиин ба хүдөө ажахын ургалтые тодоор харуулагша книгэнүүд, журналнууд, газедүүд, плакадууд ба фотоматериалнууд болоно.

Эдэ библиотекэнүүд болбол үргэн масса уншагшадай—колхознигуудай ба колхозницануудай, социалистическэ полинуудай ба малажалай стахановцуудай, хүдөөгэй интеллигенциин эрилтэнүүдые, удхаараа ба тоогоороо гүйсэд хангахаар книгэнүүдэй фондтой байха ёhотой. Тиимэ библиотекэдэ, бэшэг hайса мэдэхэhээ гадна, литературые бүри hайтар мэдэхэ ба уншагшадта книгэнүүдые рекомендовалжа шадаха хүн библиотекарь байха ёhотой.

Уншалгын байшангай библиотекын книгэнүүдэй тоонь тэрэ нютагай ажаhуугшадай тоотой таараhан байха ба, тэдэнэй удхань, эгээн түрүүн, тэрэ нютагай үйлэдбэриин хүсэнүүд ба ажахын зорилгонуудтайнь тааралhан байха ёhотой. Уншалгын байшан бүхэндэ эгээл багань 1500-2000 ондоо книгэнүүд байха ба тэдэнэй дунда заабол иимэ книгэнүүд байха уялгатай:

1. В. И. Ленин—6 томник гү, али 2 томник;
2. «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курс»;
3. Ленин ба Сталин, 3 томник;
4. Сталин, «Ленинизмын асуудалнууд»;
5. Социалистическэ байгуулга, СССР-эй уласхоорондын байдалай политика, манай олонмиллионно арадай культура ба байдал тушаа парти ба правительствын тогтоолнууд;
6. Сталинска Конституцида хабаатай бүхы литература;
7. Агротехническэ справочнигууд: словарьнууд, спутнигууд, хүдөө ажахын специалистнуудта тон шухала заабаринууд;
8. Антирелигиозно литература, илангаяа Ленинэй, Ярославскиин ба бусадай зохёолнууд. Естественно-научна удхашанартай литература, жэшээлэбэл, Марксай, Энгельсэй, Ленинэй, Сталинай ба бусадай;
9. Агрозоотехническэ литература: полевой культурануудай агротехникын, хүдөө ажахые механизацилга ба малажал тушаа летературанууд;
10. Искусство, музыка, спорт, дуунай, театральна хэрэгүүдэй литературанууд;
11. Ородой классигуудай: Белинскиин, Гоголиин, Пушкинай, Лермонтовэй, Салтыков-Щедринэй, Тургеневэй, Чернышевскиин, Толстойн, Чеховэй, Горькиин ба бусадай зохёолнууд; мүн советскэ писательнуудай: Виртын, Ильфын, Катаевай, Павленкын, Алексей Толстойн, Панферовэй, Фурмановай, Фадеевэй, Шолоховой ба бусадай; поэдүүдай: Маяковскиин, Купаллын, Лебедев-Кумачын, Джамбулай, Сулейман Стальскиин ба бусадай зохёолнууд;
12. Оршуулгын литератураhаа иимэнүүд рекомендовалагдаха байна. Депо, Диккенс, Скотт, Шекспир, Бальзак, Гюго, Дюма, Зоя, Мопассан, Занд Жорж, Фраж, Шиллер, Сервентес, Верхари, А. Барбюс, Андерсек-Нексе, Киш, Ролланба ба бусад.

Баян книгэнүүдтэй библиотека хадаа клубай, уншалгын байшангай омогорхол болоно гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Мүнөө, библиотекые байгуулгын хэрэгтэ, парти, правительство ба манай бүхы общественность ехээр анхаралаа табина. Иимэ условидо эрхим hайн библиотекые байгуулхань тон бэлэн байна. Энээнэй түлөө үүсхэл гаргаха ба библиотекые эмхидхэжэ, хүдэлмэрииень hайнаар табижа шадаха hайн грамотна хүнүүдые шэлэн абаха хэрэгтэй.

Манай республикын уншалгын байшан бүхэн хадаа библиотекын хэрэгэй бүхы асуудалнуудаар тодорхой консультациие, БМАССР-эй республиканска библиотекын дэргэдэхи библиотекариин методкабинедhээ абахадань болоно.

МИРОШНИЧЕНКО
Республикын Центральна библиотекын директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дундахинь) Н. Д. Доронин—Миит А-ын студент, „Хүндэтын тэмдэг" орденоор шагнагдаhан; Улаан-армеец А. Д. Доронин (зүүн таладань) ба Горбуновай нэрэмжэтэ заводой инженер В. Д. Доронин—«Ажалай отличиин» түлөө медаляар шагнагдаhан.

(ТАСС-ын фото-клише).

КОМСОМОЛОЙ АКТИВАЙ СУГЛААН

Заиграй. Январиин 20-ной үдэшэ, аймагай комсомольско активай суглаан боложо, тэндэ 40 гаран комсомольцууд — активистнууд, hургуулинуудай директорнүүд ба багшанар сугларабад.

Суглаан дээрэ, комсомолой ЦК-гэй Х пленумэй итог тухай ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Тугаринов доклад хэбэ. Үгэ хэлэлгэ нээгдэжэ, ВКП(б)-эйн айкомой секретарь нүхэр Филиппов, аймагай арадай гэгээрэлэй таhагые даагша нүх. Береснев, нүхэр Сбитнев (сэрэгэй часть), нүхэр Ороленко (Горхоной гүйсэдбэшэ дунда hургуулиин багша ба комсорг) гэгшэд хамтадаа 8 хүн выступалба.

Районой комсомольско организаци болбол hургуулинуудай хүдэлмэридэ тон багаар туhална, зарим комсоргнууд hурагшадта жэшээ харуулхаhаа байтагай, харин муу жэшээ харуулна. Онохойн территориальна организациин комсорг Матвеев үдэр бүри архидажа, ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй гэжэ нүхэр Сбитнев хэлэбэ.

Үгэ хэлэгшэдэй hүүлээр, hургуулида ябуулагдаха комсомольско хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгы тогтоол абаба.

Б. Содномов.

Оборонно хүдэлмэри

Мухар-Шэбэрэй аймагта оборонно-массова хүдэлмэри хадаа hүүлэй үелэ hайнаар ябуулагдажа байна. Осоавиахимай 45 эхин организацинуудай членүүдэнь—1238 залуушууд — активистнууд ба тэдэнэй 30 проц комсомольцууд болоно.

Үнгэрэгшэ hарын эхеэр, комсомолой айкомой инициативаар, залуушуудай военизированнэ ябалга эмхидхэгдэhэн байна. Нютагуудахи Соведүүдтэ hунгалтануудта бэлэдхэлнүүдэй үедэ, ВЛКСМ-эй айкомой бюрогой шиидхэбэреэр сельсоведүүдтэ ба колхозууд дээгүүр комсомольцуудай санаар ябалга эмхидхэгдэhэн байгаа. Санаар ябалгада хабаадагшад болбол агитколлективүүдтэ ба хүдөөгэй агитаторнуудта практическа туhаламжануудые үзүүлhэн байха юм. Колхозууд дээгүүр залуушууд-комсомольцуудай суглаа татажа шухала асуудалнуудые тэндэ хөөрэлдэhэн ба элдэб hонин постановканууд табигдаhан байна.

Гадна, осоавиахимай зарим эхин организацинуудта оборонно-массова хүдэлмэри hайнаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, „Эрдэм" совхозой дэргэдэхи эхин организацида (түрүүлэгшэнь нүхэр Бокольцев, комсорг нүх. Яковлев) оборонно-физкультурна хүдэлмэри эрхимээр ябуулагдажа байна. Бүхы комсомольцуудань осоавиахимай членүүд болонхой. Тэндэ, хэдэн оборонно кружогууд хүдэлмэрилнэ. ПВХО-гой кружогто—20, ГСО-до—45, ВС-дэ—15 активистнууд hуралсана.

Никольско хүсэдбэшэ дунда hургуулиин hурагшадай дунда тус хүдэлмэри муу бэшээр табигдажа байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ эхин организаци халаа тон муугаар хүдэлмэреэ ябуулhан юм. Мүнөө, комсомольско ба профсоюзна организацинуудай туhаламжаар хүдэлмэреэ hайжаруулжа захалаа.

Ц. ОР.

Тунхэнэй аймагай „Красный Пахарь" колхозой 1-дэхи ба 2-дохи полеводческо бригадануудай хоорондоо баталhан социалистическэ соревнованиин договор

Жэл бүридэ 8 миллиард пуд таряа үйлэдбэрилхэ тухай агуу ехэ Сталинай заабарие бэелүүлхын, колхозоо республика дотор түрүү ба жэшээтэ колхоз болгохын тула бригадирнууд-зуунуудайхидэй соревнованида оролсохо зуураа, иимэнүүд уялгануудые абанабди:

1. Агротехническэ хэмжээнүүдые ба тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые (хүдөөажахын машинануудай ремонтые, аргал шэбхэ адхалга, үнэhэ ба шубуунай аргал суглуулгые, үрэhые яровизацилга ба хороор угаалгада бэлэдхэлые) hайн шанартайгаар саг соонь дүүргэхэ.

Агрокружок эмхидхэжэ, агротехническэ hуралсалые hарадаа хоёр дахин колхознигуудай, звенонуудай членүүдэй дунда ябуулаха.

2. Хабарай ба зунай агротехническэ хэмжээнүүдые 1940 оной планай ёhоор бэелүүлхэ.

3. Соцдоговорые hарада нэгэ дахин шалгаха ба тэрэнэй результадые колхознигууд бүхэндэ мэдээсэхэ.

Колхознигуудай даалгабаряар, энэ договорые шалгалгада арбитраар, БМАССР-эй Наркомземэй сортовой таhагые ба колхозой правлениие томилонобди.

1-дэхи бригадын бригадир—СОФИН.

2-дохи бригадын бригадир—КОБЕЛЕВ.

„Улан эрхирик" колхоз тарилгадаа бэлэн

Заиграй. (Манай спецкоррhoo). Дабаатын сомоной «Улан Эрхирик» колхоз болбол урда жэлнүүдтэ овощной культураhаа hайн ургаса абаhанайнгаа ашаар, хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадажа, 2-дохи шатын дипломоор Главыставкомоор шагнагдаhан байна. Хэрбээ, 1939 ондо колхозойнь бүхы олзо 400 мянган түхэриг байгаа hаань, тэрээнэй 242 мянгань огородhоо ороhон байха юм.

Овощеводствын иимэ ехэ олзотой байhан дээрэhээнь, тус колхоз болбол тус ажалые гол болгон саашадаа эрхилэхэнь.

Мүнөө жэлдэ 50 гектарта картавка ба 45 гектар овощной элдэб-янзын культуранууд таригдаха байна. Эндэ, ажалые тон зүбөөр эмхидхэхын зорилгоор, огородно тусхай бригада эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ бригадые опытно колхозник Намсарай Цыдыпов хүтэлбэрилнэ. Бригадын звено бүхэндэ тусагаар участогууд таhалагданхай. Энэ звено хадаа тарилгада бэлэдхэлые ябуулха, тарилга хэхэ, баян ургаса хангаха ба хуряаха уялгатай. Тиимэhээ, колхозник бүхэнэй харюусалгань дээшэлүүлэгдэхэ ба бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилхэ болоно.

Тус колхоз болбол хабарай тарилгада бүрин бэлэдхээ. Хүрэнгэнь хүсэд хааглаhан ба тарилгын зэбсэгүүд ремонтологдоhон байна. Моридой амарахын хажуугаар, тэдээндэ хомут хударганууд гүйсэд бэлэдхэгдэнхэй.

Тарилгынь газар үнэhэ ба аргалаар шанаржуулагдажа байна.

Мүнөө «Улаан Эрхиригэй» колхознигууд болбол Майн 1-ээр hайн үдэртэй дашарамдуулан, городой ажалшадта помидор ба огурцын түрүүшын эдеэ амталуулхын түлөө оролдостойгоор тэмэсэжэ байнад.

О. Удинский.

ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ИЮЛЬСКЭ ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛЫЕ БЭЕЛҮҮЛНЭ

Зэдын аймагай, Гэгээтын сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Цыбиков) болбол ажалаа зүбөөр эмхидхэhэнэйгээ ашаар, жэлhээ жэл бүридэ урган бүхэжэжэ байна. Ьалишад ба малшадань өөhэд хоорондоо соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, малнуудайгаа тоо 6 мянга хүртэр олошоруулаа. Малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй 1939 оной планиие эбэртэ томо малаар—112 процент, хони ямаадаар—106 процент ба гахайгаар—120 процент дүүргэбэ. Мүнөө, Дашиев Чултум, Чаймболов, Будаев, Цыбыков түрүүтэй малшад тельманцуудай опыдоор, малнуудайгаа харууhалгые эрид hайжаруулжа байна.

Энэ колхоз болбол хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ полевой хүдэлмэринүүдые урзанда жэлэйхиhээ 20 хоног урда дүүрэhэн байгаа hаа, энэ жэлдэ бүри эртэ эрхимээр дүүргэхын тула, хабарай тарилгада бэлэдхэлые hаяар дүүргэхэнь.

ВКП(б)-эйн ЦК-гэй июльскэ пленумэй тогтоолые тус колхозой колхознигуудай хүндэтэйгөөр бэелүүлhэнэй ашa үрэнь энэ.

Г. Жербаев

ТЕЛЬМАНЦҮҮДЭЙ ОПЫТ АЖАЛДА НЭБТЭРҮҮЛЭГДЭНЭ

Тельманцуудэй бэшэг-отчодые Кабанскын аймагай колхознигууд ба хүдөө ажахын специалистнууд тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, ажалдаа хэрэглэжэ байнад.

Шергинскэ сомоной «Красный Пахарь» колхозой малшад болбол тельманцуудай түрүү методээр, тугалнуудые гараар харууhална, малаа зоотехническэ рационой ёhоор тэжээжэ байна.

«Первое Мая» колхоз 10 толгой симментальска үүлтэрэй ба 10 толгой нютагай үүлтэрэй үнеэдые рационой ёhоор, (тусагаар нормоор) тэжээнэ.

Ген. Бажанов.

Гургалдайн гурбан сэсэн гурбуулаа гурбан тээшээ мордожо, аймаг сомонуудта айшалажа, артель-колхозой ажал хүдэлмэриинь hонирхожо, алдарта суута хүнүүдтэйнь танилсажа ерэбэбди

Үзэhэн хараhан юумэеэ үлүү дутуу болгонгүй үнэн сэхынь, «Үнэн» газедтэ бэшэхэбди гэжэ, энэ hарын 15-най 12 номерто толиложо гаргаhыемнай уншаhан мэдэhэн байха та.

Тиимэhэн туладаа, «хэлэhэн үгэеэ хэрэг болгожо, хэhэн ажалаа булад болгожо» ябаха хэрэгтэй гэhэн, арадай аман үгын ёhoор, эндэ-тэндэ хараhан эдытэды юумые энэ үдэр эхилэн бэшэбэ гээшэбди.

Уншагша олон нүхэд! **Ехэ аха Егор** гэдэг би сэб сэхэ ябажа, Селенгын аймагай центр хүрөөд, хонохо газар бэдиржэ, хойшо урагшаа нилеэд харайба би, талаан болоходоо таниhан хүн ушаржа, тэдэнэйдээ тэниижэ амаража хонобоб.

Үглөөгүүр эртэ бодожо, үргэн химные үгсэжэ, Үдэнгэ ороод, үшөө саашаа дабшажа, Тамчаар ябаад, тэндэhээ тэхэрижэ, Тельманэй нэрэмжэтэ артельдэ ерэhэн байнаб.

Энэ артель электричествын галаар ялаража, ороhон лэ гэр тэмни гоё кровать, гуулин самовар, ханын гэрэл, хадамал ковер, стол дээрэнь—аржагар шэпэхэн патефон, арамад hайхан сэсэгүүд, уншаха номууд, оёхо машина, онохо велосипед гэхэ мэтэ харагдана. Хүн бүхэниинь культурна, сэбэр хубсаhатай, сэсэн үгэтэй, уулзахада урматай, хөөрэлдэхэдэ хүхюу байба. Ажал хүдэлмэри дээгүүрэнь ябажа үзэбэб, амжалта ндалтатайнь танилсабаб.

Бусажа ябаха замдаа, эндэ дүтэхэн Иволгын аймагай, Иволгын сомоной Соведтэ ороходом, «Үнэн» газета үни холыншье захихаяа болишоhон, өөдөөшье харахагүй хоёр гурбан хүнүүд hууба. Гайхаhанайгаа ехэдэ гараад, уншалгынь гэртэ ошожо, баhал тэндэ тиимэрхүү байхадань урмаа таhараад, Улан-Удэ хүрэжэ ерээб.

* * *

Хүндэтэ нүхэд! **Дунда аха Долоодой** гэдэг би Хориин аймаг хүрэжэ хоноод, Худаниие үгсэжэ хоёр артельдэ ябаад, уданшьегүй урагшалжа, Хэжэнгын сомоной Соведтэ буубаб. Үбэлэй хүйтэн жабар үүдэн сонхо хоёроорonь үлеэн шуухиража байгаа hэн. Тухайлажа мэдэхэдэм тус Соведэй Исполкомой секретарь хэбэртэй, тобтойхон үгэтэй залуухан хүбүүн, «модоной отололго муугаар ябана» гээд, алиганай шэнээн саарhанай ара үбэртэнь хуушан монгол бэшэгээр хотируулан тaтална. Ажаглажа харахадам, артелиин түрүүлэгшэнэртэ адреслаhан, аймшагтай шанга захиралтанууд хэбэртэй.

Зай нүхэр, хуушан монгол бэшэг Худан-Хэжэнгын сомонуудта, бэшэгдэhэн зандаа гээшэ гү? гэбэб, энэ асуудалдам иигэжэ харюусаба:—«Хайшан гэхэбибди даа, хаягдаа орхигдоогүй хэбээрээ байналдаа. Колхозуудаймнай олонхи түрүүлэгшэнэр хуушан монголhoo бэшые танихагүй, хоро бусалхаар хүнүүд байха юм. Энээн тухайда эрид хэмжээ абаhай гэхэдэ, аймагай зүгhөө анхарал табигдадаггүй байха юм» гээд, дүүргэнэ. Тиигээд, мүнөө бэшэhэн захиралтынгаа hүүлдэнь түрүүлэгшэ гэhэн үгын орой дээрэ ородоор „За" гэжэ табижархёод, хойноhоонь „До" гээд бужаганууламархиба.

Газаашаа гаран гэхэдэм, улицын хойто хажуудахи гэрэй үүдэн дээрэнь клуб гэhэн гаршаг харагдаба. Үзэхэ гэжэ ошоходом үүдэндэнь хүндэлэн модо барижа хадажархиhан байшоо. Яахадаа иимэ байдаг юм гэжэ, баруулжа ябаhан нэгэ хүнhээ бахардуугаар асуухадам, урдаhаамни удаан болтор хаража-хаража, Хэжэнгын дасангай нобшо ноохойнь хэдэн hэра дотор эндэ хадагалаатай байгша даа, клубнай хэзээ сүлөө боложо хүн зон наадаха хүхихэ юм, мэдэхэ хүнүүд мэдэжэ байгаа юмаабза гээд, саашаа ябашба.

Ай зайлуул, клубээ хаажа амбар болгоhон учреждени, культурна хүдэлмэреэ ямараар табижа байнаб гэжэ асуухашье аргагүй болшоо hэн. Өөдөө үгсэжэ үргэн Чесанаар ябаад, Хуурайн дабаагаар хойшоо дабажа, Үлдиргэ дээрэ буугаад, Удын трактаар бусажа ерээ hэм. Зай, минии хөөрэхэ hонин энэ тэдыгээр дүүрэбэ.

* * *

Удхан дүү **Улаадай** гэдэг би хадаа, Байгал далайн заха барижа, Баргажан голые үгсэжэ, аймагайнь центр хүртэр аэропланаар ниидээд, хүн зонтойнь хөөрэлдэжэ золгожо эхилбэб. Аймагай газарай таhагые эрхилэгшын орологшо нүхэр Е. М. Масунов гэгшые анха түрүүн хараhан байнам. Энэ болбол, эрэлхэг дорюун янзын, эрдэмтэй шадабаритайшье хүн хэбэртэй бэлэй.

Харин тэрэ хүн, Бурнаркомземэй бүхы активай совещанида уригдаад, Улан-Удэ ошохом гэжэ ерэhэн аад, январиин 18-най үдэр ямар нэгэн гай тохёолдон, дүшэнэй харые дүньеөртэрөө барижа, городой улицада гүйбэжэ найгажа ябахыень харан гэхэдээ, урма таhархаар байгаа даа.

Зай тиигээд, Баргажанай аймагhаа саашаа мордожо, Гааргын сомондо гаража, хүн зонтойнь хөөрэлдэхэдэм, эндэхи МТС-эймнай «математик» А. Б. гэгшэ, өөрынгөө hамагые үбэшэн болтор сохидог юм гэжэ хэлсэбэ.

А. Б. гээшэнь ализэргын аймшагтай амитан байдаг юм гэжэ, мориной ама татангүй гүйлгэжэ Могойто нютаг ороходом, гуша тухай наhатай гунхалзуур хүн, ама халангышаг ангайжа hууба.

Бүри саашаа үгсэжэ бүхы Дэрээн нютагые үзөөд бусажа ерэбэб.

Олон нүхэд, уулзатараа баяртай!

Эхин түрүүшымнай ябадал иимэ байба. Таняагүй газараа танижа, татаагүй үүдэеэ нээжэ үзэбэбди. Зай, баяртай!

Хоёр гурба хоноод, Мухар-Шэбэр зорижо мордохомнай гурбуулаа.

Болошогүйгөөр удааруулна

Хориин аймагай зарим колхозууд болбол гүрэнэй урдахи 1939 оной уялгануудые мүнөө хүртэр дүүргэнэгүй, тэрээниие болошогүйгөөр удааруулжа байна. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Худанай сомоной, «Улаан Булаг» колхоз натуроплатада 91 центнер 76 килограмм, госсемссудада 22 центнер 65 килограмм таряа дутуу тушааhан ба мүн, картавка тушаалгын планиие хүсэд дүүргээдүй. Баhа, энэ сомоной, «Соёлой Ошон», Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд, Чесанын сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Улаан Таряашан» колхозууд болбол натуроплатада, госсемссудада таряа тушаалгануудай ба картавка бэлэдхэлэй планиие үшөө дүүргээгүй байна.

Иимэ ушарые hайн мэдэжэ байгаад, гүрэнэй урдахи уялгануудые дүүргэлгэдэ эрид хэмжээнүүдые Хориин аймагай хүтэлбэрилхы организацинуудай, илангаяа райуполнаркомзагай абадаггүйнь гайхалтай.

С. Д.

Харюусалгата редактор
Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 8-44, отв. секретаря — 8-88, отд. партийной жизни — 7-55 и зв., сельхозотдел — 7-55, отдел кадров — 5-02.

Типография ИКИИ БМАССР. Уполномоченный [illegible] 320